

Därför vill Sjöstedt sabotera EU inifrån

- och därför gör det (en del) av V:s medlemmar så arga

FOTO: TOR GASSLANDER.

Vänsterpartiet ska inte längre driva kravet på ett utträde ur EU, det menar partiledaren Jonas Sjöstedt, som hellre vill att V ska obstruera och förändra EU inifrån. Men medlemmar menar att han tar sig för stora friheter när han driver en annan linje än vad som står i partiprogrammet.

En sak kan man säga om vänsterpartister utan att vare sig högern eller vänstern säger emot: de gillar inte EU.

Det har de aldrig gjort. Vänsterpartiet motsatte sig inträdet vid folkomröstningen 1994 men förlorade. Därefter motsatte de sig EMU vid folkomröstningen 2003 och vann. Sedan lång tid tillbaka står det också att partiet ska verka för ett utträde ur EU i partiprogrammet.

Så här ser skrivningen ut:

”Vi respekterar resultatet i folkomröstningen 1994 men har inte skäl att ändra vår principiella ståndpunkt. Sedan dess har unionens negativa inslag förstärkts drastiskt, något som aldrig underställts en folkomröstning i Sverige.

Vänsterpartiet verkar därför för att Sverige ska lämna EU.”

Men partiledaren Jonas Sjöstedt håller inte med om vad som står i partiprogrammet.

- Jag ser inte ett utträde ur EU som en strategi som kan bli framgångsrik i dag, säger han till Flamman.

”Han får förhålla sig till vårt beslut”

Han har tagit av sig terminalglasögonen och pausat en spellista med blandad americana. Vi ska återvända till hans arbetsrum och hans syn på EU. Men först ska vi reda ut varför det gör folk arga att han tycker så.

- Man kan inte gå ut som partiledare för Vänsterpartiet och officiellt företräda en annan linje än partilinjens. Han

får ändå förhålla sig till det vi har tagit beslut om, säger Gustav Landström, distriktsstyrelseledamot för V i Göteborg, till Flamman.

Vänsterpartiets plattform inför EU-valet nästa år håller på att arbetas fram just nu. Den ska fastställas först i februari nästa år, och att partiledaren uttalar en linje som går emot ett kongressbeslut innan dess är att kringgå den debatt som krävs, enligt Gustav Landström.

- Jag tycker att det är helt oacceptabelt att han föregår den interna debatten, säger han till Flamman.

Men Jonas Sjöstedts utspel har också fått stöd från flera andra högt uppsatta vänsterpartister. Själv hävdar han att en majoritet av partiets väljare vill stanna inom unionen. Vänsterpartiets EU-parlamentariker Malin Björk, är en av den som ställt sig bakom partiledarens linje.

- Vi ska inte bevara den här unionen. Vi ska bryta upp den, säger hon till Flamman.

- Då kan vi inte ställa oss ut-anför och titta in.

Gustav Landström gillar det inte.

- Det är på den nivån att man kan fråga sig om hon ska toppa vår lista, eller ens vara med på den, om hon inte kan företräda partiets linje, säger han.

Robert Armblad är förstannamn på riksdagslistan för Vänsterpartiet i Kronoberg.

Han sitter inte i riksdagen eftersom V inte tog några av valkretsens mandat. Även han är kritisk till hur att partiledaren har föregripit en intern debatt och formulerat en offentlig politisk linje om EU.

- Jonas är vänsterpartist som alla andra. Han får ha åsikter som alla andra. Men han framför det på ett sätt som kommer att snedvrída hela den här interndemokratiska diskussionen.

Förutom att han tycker att Vänsterpartiet ska lämna EU rent allmänt, anser Robert Armblad också att ett V utan utträde lämnar frågan helt i händerna

på högerextrema krafter.

Dessutom menar han att ett sådant uttalande från den absoluta partitoppen riskerar att tolkas som Vänsterpartiets officiella ståndpunkt, i stället för en enskild företrädares personliga åsikt.

Men på sitt arbetsrum ler Jonas Sjöstedt bara milt när Flamman träffar honom.

- Den tiden då debatt bara fördes internt mellan medlemmarna, den är förbi, säger Jonas Sjöstedt till Flamman. För honom var förra veckans utspel också ett sätt att nå en ”bred vänster” utanför partiet och att starta debatt.

”Jag tycker att Sverige är alldeles för lydigt. Att EU ska kunna påtvinga länder högerpolitik, det är alldeles barockt”

- Det ser ut att lyckas, säger Sjöstedt, fortfarande leende.

När Flamman frågar honom hur länge kravet på ett EU-utträde ska ”pausas”, som han uttrycker det, vill han inte ge något rakt svar.

- I praktiken uttalar jag bara det som har varit vår strategi i tjugo år, säger Jonas Sjöstedt.

- Den politiska verkligheten förändras. Och då måste man förändra sina strategier. Jag tror att det är så man utvecklar demokratin på sikt.

Den senaste tiden har kravet på EU-utträde mycket riktigt tagit liten plats i partiets kommunikation. Inför riksdagsvalet i höst fanns punkten inte ens med i partiets valplattform.

Det är den framkomliga strategin, enligt Sjöstedt. Trots att man bara har en enda EU-parlamentariker (men gott hopp om två från och med nästa år, enligt partiledaren) vill man påverka inifrån.

Hans plan, den som alltså står i motsats till den gamla planen om att lämna unionen, är

att helt enkelt sabba så mycket som möjligt för marknadens och högerns EU.

- Jag tycker att Sverige är alldeles för lydigt. Att EU ska kunna påtvinga länder högerpolitik, det är alldeles barockt.

Vänstern mer EU-kritisk och systemkritisk

Anledningen till att Greklands motstånd mot EU:s påtryckningar misslyckades där Portugals på senare tid varit delvis framgångsrikt är att det då, när Grekland stretade emot, inte fanns något större stöd för dem att hämta inom en union som var starkt präglad av högern.

För Portugal ser situationen betydligt ljusare ut. Det gör läget annorlunda för alla, menar Sjöstedt.

- Det som skiljer dagens situation från tidigare är att vänstern växer kraftigt i flera europeiska länder, och den är mer EU-kritisk och systemkritisk.

Men det är förstas inte bara vänstern som växer inom EU. Jonas Sjöstedt ställer en väx-

ande europeisk vänster mot en växande högerextremism. Den senares framgångar beror delvis på EU:s marknadsliberalism, enligt Sjöstedt. och därför behövs V inom EU.

- Därför kan inte de marknadsliberala vinna. Men vänstern kan det, säger han.

Men Vänsterpartiet har ett mandat i EU-parlamentet. Hur mycket hopp kan man egentligen ha om att förändra EU inifrån?

- Politiken är en ständig dragkamp, och jag har inga planer på att det ska gå enkelt. Men jag vill förändra på riktigt, och då tror jag att det här är en framkomlig strategi.

Men borde inte din roll som partiledare vara att formulera en strategi enligt det som står i partiprogrammet?

- Det är det jag menar att jag gör. Jag tycker att en partiledning har både möjlighet och ansvar att starta debatter. Och också vara tydlig med vad man tycker är en framgångsväg.

Tor Gasslander